

Sanja Hrvojević, učiteljica geografije

OŠ Silvija Strahimira Kranjčevića, Bogišićeva 13, Zagreb

E-mail: sanja.hrvojevic@skole.hr

Mob.: 0917628660

Prijedlog Oglednog sata „Tko je došao prvi?“

Tema: Inovativni pristupi učenju

Sažetak

Na primjeru oglednog sata „Tko je došao prvi?“, autorica će podijeliti svoja iskustva sudjelovanja u projektu "Assesment of Transversal Skills 2020" (ATS2020) ili "Vrednovanje generičkih kompetencija 2020" koje je CARNet proveo tijekom školske godine 2016./2017. u suradnji s osnovnom školom u kojoj je autorica zaposlena.

Ogledni sat "Tko je došao prvi?" održan je s učenicima šestih razreda na redovnoj nastavi predmeta Geografija u računalnoj učionici, a sadržajno je obuhvatio gradivo nastavne cjeline Amerika, nastavne teme Otkrića i podjela Amerike. Nastavni sat održan je s ciljem da se inovativnim načinom poučavanja kod učenika potiče razvoj generičkih kompetencija uz uporabu informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Ključne riječi: **scenarij učenja, Office 365, generičke kompetencije**

„Tko je došao prvi?“

Ogledni sat održan je s učenicima šestih razreda u računalnoj učionici. Tema oglednog sata bila je nastavna jedinica Smjerovi naseljavanja Amerike, nastavna tema Otkrića i podjela Amerike, nastavna cjelina Amerika.

Ogledni sat održan je u sklopu provedbe projekta "Assesment of Transversal Skills 2020" (ATS2020) ili "Vrednovanje generičkih kompetencija 2020" koje je CARNet proveo tijekom školske godine 2016./2017. u suradnji sa školom partnerom u projektu, OŠ Silvija Strahimira Kranjčevića, Zagreb.

Tijekom provedbe projekta učenici su sustavno poticani na razvoj kompetencije informacijske pismenosti pretraživanjem i odabirom informacija, organizacijom i upravljanjem informacijama, zatim kompetencije komunikacije i suradnje kroz interakciju i preuzimanje odgovornosti za zajednički rad, kompetencije kreativnosti i inovativnosti kroz izražavanje uporabom novih tehnologija, aktivno su usvajali nova nastavna gradiva i općenito, razvijali svoje računalne kompetencije s naglaskom na etično i odgovorno korištenje tehnologije.

Za potrebe nastavnog sata izrađen je scenarij poučavanja „Tko je došao prvi“ s kojim će polaznici biti upoznati.

Cilj nastavnog sata, osim planiranih ishoda učenja, bio je razvoj generičkih kompetencija planiranim metodama rada.

Kratkom raspravom u aplikaciji Yammer na početku sata, učenike se poticalo na izražavanje i uvažavanje tuđeg mišljenja o zadanoj temi korištenjem alata društvene mreže. Zadatkom izrade prezentacija u parovima kao priprema i uvod u temu nastavnog sata i zajedničkim kreiranjem dokumenta metodom skupnog rada tijekom nastavnog sata u aplikaciji MS Word Online, kod učenika je planiran razvoj kreativnog i kritičnog promišljanja u pronalaženju i odabiru informacija i zajedničko odgovorno djelovanje i izražavanje uporabom novih tehnologija. Samostalnim rješavanjem zadatka ucrtavanja smjerova trgovine trokuta na slijepu kartu i ispunjavanjem kviza u aplikaciji MS Forms planirano je ostvarivanje kompetencije učiti kako učiti kroz postavljanje ciljeva i samovrednovanje procesa učenja kao rezultat aktivnog učenja.

Uporabom tehnologije kroz sve aktivnosti nastavnog sata razvijana je kompetencija digitalne pismenosti. Postupcima potpore individualizirane prilagodbe nastavnih materijala i nastavnih aktivnosti, učenici s poteškoćama sudjelovali su u svim etapama sata.

Ovakav pristup obradi nastavnih sadržaja za učenike je bio zanimljiv jer su stavljeni u središte nastavnog procesa dok je za učitelja inovativan jer je iz uloge prenositelja znanja, učitelj preuzeo ulogu moderatora znanja.

Primjer scenarija poučavanja oglednog sata

naziv scenarija poučavanja	Tko je došao prvi?
nastavni predmet i razred	Geografija, 6. razred
razina izvedbene složenosti	srednja razina
ključni pojmovi	Indijanci, Inuiti, Aleuti, društvena obilježja stanovnika Amerike, doseljavanje

korelacije i interdisciplinarnost	Povijest
ishodi učenja	<p>A opisati tijek naseljavanja Amerike</p> <p>B navesti starosjedioce Amerike</p> <p>C objasniti trgovinu trokuta između Amerike, Ujedinjenog Kraljevstva i Afrike</p> <p>D opisati jezičnu, vjersku i rasnu strukturu stanovništva</p>
opis aktivnosti	<p><i>Za učenike je u alatu Office 365 kreirana razredna bilježnica u koju su upisani. Održavanje nastave planirano je u informatičkoj učionici koja omogućava svakom učeniku pristup računalu.</i></p> <p>A</p> <p>Kao uvod u temu, kratko raspraviti s učenicima što znaju ili su već učili o geografskim otkrićima, Indijancima, španjolskim i portugalskim osvajanjima, britanskoj kolonizaciji i suvremenim migracijama u grupi kreiranoj za učenike u aplikacije Yammer.</p> <p>Pogledati videozapis Biography of Christopher Columbus for Children: Famous Explorers for Kids.</p> <p>B</p> <p>Učenici su kao pripremu za sat dobili zadatak da u parovima pripreme prezentacije o Sjevernoameričkim Indijancima i civilizacijama Maya, Inka i Asteca koje će u ovom dijelu nastave izložiti i podijeliti preko razredne bilježnice s ostalim učenicima.</p> <p>C</p> <p>Uz pomoć pripremljenog teksta u razrednoj bilježnici, učenici samostalno ucrtavaju na slijepu kartu Atlantskog oceana smjerove trgovine trokuta između Amerike, Ujedinjenog Kraljevstva i Afrike. Slijepa karta Atlantskog oceana je unaprijed pripremljena i podijeljena u razrednoj bilježnici, a učenici je mogu preuzeti na</p>

	<p>računalo i ucrtati smjerove koristeći program za crtanje na vlastitom računalu i pohraniti na stranici Bilješke sa sata.</p> <p>Jedan će učenik pročitati tekst o borbi Martina Luthera Kinga za prava Afroamerikanaca ili će se učenicima pustiti audio snimka dijela govora M.L. Kinga „I have a dream“, a pročitat će im se prijevod.</p> <p>Provesti kratku raspravu o borbi za ljudska prava Afroamerikanaca preko aplikacije Yammer u grupi kreiranoj za učenike.</p> <p>D</p> <p>Učenike podijeliti u skupine i zadati im da istraže smjerove i karakteristike doseljavanja od 16.- 20. st na kontinent Amerika prema tekstu u udžbeniku i dopunjujući podatke mrežnim pretraživanjem.</p> <p>Učenici kreiraju jedan dokument po skupini u aplikaciji MS Word Online i nakon što su ga podijelili sa ostalim učenicima u skupini, samostalno ga dopunjuju. Jedan učenik po skupini, prema bilješkama, samostalno izlaže rezultate istraživanja po skupinama.</p> <p>B,D</p> <p>Učenici u aplikaciji MS Forms rješavaju kviz kojim provjeravaju stupanj usvojenosti gradiva.</p> <p>A,B,C,D</p> <p>Učenici mogu u alatima Mindmup, Mindmupfree, Mindomo napraviti umnu mapu o sadržaju lekcije i priložiti je u razrednoj bilježnici svojim bilješkama sa sata.</p>
postupci potpore	<p>A,C Učenike uključiti u raspravu u aplikaciji Yammer.</p> <p>B,D Učenicima pripremiti umnu mapu o smjerovima naseljavanja Amerike.</p> <p>D Učenike uključiti u skupni rad.</p>

	A,B,C,D Učenicima u aplikaciji Forms pripremiti kviz.
za učenike koji žele znati više	Učenici mogu napraviti kviz u alatu Kahoot i na sljedećem satu predstaviti ga ostalim učenicima
dodatna literatura	Natek, K. i Natek, M., 2003: <i>Države svijeta 2000</i> , Mozaik knjiga, Zagreb. Proleksis enciklopedija
sadržaj i poveznice	Kahoot , Youtube , Office 365

Prezentiranje oglednog sata planirano je u dva dijela.

U prvom dijelu izlaganja, sudjelovanjem na oglednom satu „Tko je došao prvi“, polaznici će na primjeru scenarija poučavanja za ogledni sat:

- Raspraviti inovativni pristup učenju kroz izradu scenarija poučavanja uz pomoć informacijsko-komunikacijske tehnologije
- Povezati planirane nastavne aktivnosti sa ishodima učenja
- Izdvojiti postupke potpore za učenike s poteškoćama u učenju
- Osmisliti dodatne zadatke za učenike koji žele i mogu više
- Organizirati prilagodbu nastavnih aktivnosti na način koji najbolje odgovara svakom učeniku

U drugom dijelu prezentacije oglednog sata, polaznici će moći koristeći informacijsko-komunikacijsku tehnologiju:

- Izraditi u alatu Office 365 razrednu bilježnicu, Class Notebook
- Argumentirano raspravljati, koristeći alat društvene mreže Yammer
- Suradnički izraditi dokument u MS Word Online
- Evaluirati tijek i organizaciju oglednog sata u aplikaciji MS Forms
- Samoevaluirati svoje sudjelovanje u aplikaciji MS Forms

Svi materijali potrebni za prezentaciju oglednog sata, unaprijed su za polaznike pripremljeni u Office 365 kojem će polaznici pristupiti mrežno preko svog AAI@Edu.hr elektroničkog identiteta.

Literatura:

CARNet (2016.) ATS2020 radni materijali za provedbu projekta, ATS2020 Croatia, aplikacija Yammer. Preuzeto 15. svibnja 2017. s <https://www.yammer.com/ats2020croatia/#/home>

Borko L. i Štancl T.(2013.) Geografija svijeta 6, udžbenik iz geografije za 6. razred osnovne škole, Zagreb, Hrvatska, Naklada Ljevak

MOOC CARNet (2017.) e-Škole scenariji poučavanja, 4. poglavlje, e-kolegij: Inovativni nastavnici: primjena obrazovnih trendova i digitalnih alata. Preuzeto 15. svibnja 2017. s <https://mooc.carnet.hr/course/view.php?id=5>